

Змест

[Да магчымага чытача](#)

[1. Прамова](#)

[Апакаліпсіс Заўтра](#)

[Мэтаморфія](#)

[Успамін](#)

[У альбом «LZ»](#)

[Прабуджэньне](#)

[Endspiel](#)

[Накцюрн](#)

[У правінцыі](#)

[Суіцыдальная Фантазія](#)

[Калядны](#)

[Бальніца](#)

[15-21-03.](#)

[Гузік паўрасшпіліўся ад глытка мужчыны.](#)

[Прадказаньне](#)

[Стансы](#)

[Сэнтэнцыі](#)

[2. Чужацкі вершнік](#)

[Паломніцтва](#)

[Альпанскія Могліцы](#)

[Orpheus](#)

[Die Musikles](#)

[Варыяцыя](#)

[Праскі Трышціх](#)

[Аргэнтына](#)

[Мама](#)

[Сон](#)

[Зьбянтэжанацьць](#)

[Стары](#)

[Ліст у Італію](#)

Кнэхтштгэдэн

Кёлын

Дэлфт

Венеция

Да магчымага чытача

Задзіночаныя ў гэтым выданьні з ласкі (ці зь літасьці) «LUTAN»у тэксты зьвяліся ў пэрыяд з 1994 па 1998 год і дагэтуль нідзе не «абнародваліся» ў друку. Іхная дзівацкая сукупнасьць ёсьць нічым большым як сьведчаньнем агульнай бясплённасьці таго часу. Праз набыцьце, нарэшце, канчатковае формы ў наяўным зборніку, іхны лёс робіцца ўдвая абыякавейшы аўтару, чымся тады, калі пагарда да mass-media, агіда да друкаваных літараў, непавага да цэнзуры й такі недахоп амбіцыйнасьці як звышамбітнасьць былі натуральнымі перашкодамі іхнае публікацыі, Тое, што не спадабаецца чытачу ў гэтых вершах, відавочна, і ёсьць асноўным адрозьненьнем «шчуррэалізму» ад менавіта паэзіі на карысьць візуальнага мастацтва. Аўтар гэтаксама засьцерагае чытача ад атаесамленьня ўласнае асобы з героем «Амфітэатру», прапануецца разглядаць апошняга як ахвяру канчатковай страты пачуцьця сапраўднага, якую ён прымае за сапраўднае пачуцьцё, злоўжываючы мастацтвам у чыста эскапіцкіх мэтах. Кожны радок напінаецца калючым дротам І хутчэй замянае чым дапамагае ўцёкам героя з сумнай рэчаіснасьці ў іншую, яшчэ больш сумную са сваймі састарэлымі субкультурнымі мітамі й эстэтычнымі забабонамі. Аўтар, аднак, пакідае на сумленьні й уяўленьні чытача пошук верагодных вартасьцяў і хібаў прапанаваных ягонае ўвазе тэкстаў.

М. Шч.

Прага, 16 траўня 1999 году.

1. Прамова

Апакаліпсіс Заўтра

(блэзан-прамоўца)

Калі большасьць зьменіцца ў безаблічнасьць,
разьбяруць злачынцы рызэжэ ахвяр,
і іх вочы пяшчотным жалем заблішчуць,
і раптоўна выраз набудзе твар,

і хто ведаў, што краў але краў палову
аддасьць, і адмоўчыцца той, што брэх,
галаву на адсек што ня сек галовы
дацьме кат, і сьвятар абвясьціцьме грэх

несьмяротным, і той, хто памерлых ганіў,
прабачэньня папросіць у іх, і той,
хто жанчыну са сыцягам зьбіваў нагамі
раптам зробіцца хворым і сіратой;

той, хто выдаў скажа што і ня ведаў,
той, хто біў у грудзі, скажа «дыхаць ня мог
тым паветрам» ці «костку глынуў за абедам»,
а сабака, што быў нацкаваны, здох;

хто цьвяліўся і хто паціскаў плячыма,
хто сьцьвярджальна ківаў хто нібыта спаў
калі маці ў ложку была з айчымам,
хто меў безьліч іншых сур'ёзных спраў,

хто шчытом ахоўваўся ў калатнечы,
хто сьвядома нішчыў і хто ілгаў
хто з-за кожнага шэлега ўмольна кленчыў
зразумеюць раптам, што ўжо ільга.

«Падманулі! Прымусілі! Хто быў супраць? —
Анікога! А што нам было рабіць?» —
так сама за сябе прамаўляцьме сутнасьць
людства. часткай якога прыйшлося быць,

і сьлінавыя рты без зубоў будуць раны
Хрыстовы лізаць яшчэ тым языком
якім іхны заступнік, супольна абраны,
падціраў сабе зад, калі сраў на закон,

і загойсаюць гадамі ў Боскае Маткі
пад нагамі па гэтай зямлі сьвятой,
на якой яны набрыдзь, з не нашчадкі,
ані колішні гай, але сухастой,
і звычайным для іх прыніжэньня коштам
яны літасьці вымагцімуць з Тваіх
вуснаў, Божа. Не даруй, нізавошта,
ніколі,
нічога,
нікому зь іх.

У пазначаны час, каля люстэрка ў падземцы
ён павінен зьявіцца паголены і пунктуальны.
Пагаліся і ты, нікуды ад яго не падзецца,
бо цяпер, каб пазнаць, яму прыйдзецца доўга сьляпіцца:
яго позірк загадны і ўсё *mensch i mensch* абяцальны
як разумнае выйсьце прапануе табе адступіцца.

Ён адхіліць размову, ніколі ня маючы часу
на нікчымную гутарку двух выпадковых знаёмых,
ён ні ў чым не саступіць табе ні ў любові да джазу,
ані ў вытрымцы паўзы, што адтэрмінуе паразу;
гледзячы на ягоных жанчын за сьпіною, гэтага разу
ты заўважыш за ім акуратнасьць забойцаў наёмных,
што даб'юць за ахвярай бычок абарванага сказу,

Сапраўды, пагаліся, наладзь прыстраляны будзільнік
на няпэўную кропку дасяжнага часу, бягучую мэту —
хай ноч лепей наблізіцца й будзе, што сам твой
саўдзельнік

абячае, уласна, сваёю надзейнаю назвай,
дзіўным чынам сугучнай зь ягонай дзіцячаю позвай.
За вакном разносіць сьцягавы поўхі вецер усяму сьвету,

і ў паветры пекуньяй нон олет — меў рацыю нехта
славуты.

Краявід пераносіцца ў думках эь міграцыяй птушак
у знаёмае цёплае месца. Надзейней захутай
найгалоўнае твар, калі пойдзеш. Сургутку галеты
дабравеснай зламі й назірай за пасадкай зьнясіленых
мошак

на бліскучыя стужкі апошняй па курсу планеты.

Мэтаморфія

А. Шч.

Яечню вытаўкшы, палітру аптымізма,
адчуць, як памяць затапляе чэрап
амаль пад столь, адсюль дарагавізна
і прага кіслароду. Лезыці ў чэрань

за тым жа, што й ў шкапік — неразумна.
Лавец сузор'яў стаў лаўцом планктона.
Тапелец больш няма. Уцяміць сумна,
што мудрасьць — адлюстроўваць нескажона.

Паганец, што ў вадзе ледзьве па пояс —
хрысьціянін ужо як пройдзе трасца.
Да гроша павялічваецца боязь
у зрэнцы з абраза; на хвілю здасца,

што грозьбы можна ўнікнуць, скарыстаўшы
як некалі тады, ракіраваньне,
яго паходжаньне з напарсткаў нагадаўшы
свайму атожылку, і зноў замкнуцца ў ваньне.

...Замок зглыне засоўку, як макроту,
голай патыліцай угору лыжка бразьне,
і чыстка бульбіны дасьць гэткую ж работу,
што й кубік Рубіка, сумленьню вязьня.